

Lődi Ferenc

Ének a csönd-szigetről

I.

Mint fuldokló, ki szalmaszála kap,
mert messze van az élettől, haláltól,
sodrótam hozzád, mint aki majd párto-
későre járó, felhős nyár alatt.

Amerre jártam, kék volt még az ég
és zöld a fű a harsogó tavaszban;
illata, méze kiapadhatatlan
áradt, és százszor szép volt arca még.

A végtelenség nászágyára esve
élet kitárta tiszta szerelemre.
Ó, ifjúságom, áldott, te szeress még!

Azóta visszaéltem és félek,
rögeszméjétől így fél, aki részeg
és partot érve látja, hol a nemlét.

II.

Es partot érve látja, hol a nemlét,
ki életével hazárdírozott.
Lerakta volna sokszor nehéz terhét,
s átvette másét, aki megrogyott.

Arcára bár az esztendő ekéje
barázdát szántott keresztül-kasul,
gondok közt, bajban nem maradt alul:
a szerelem volt verme, menedéke.

Már haja színe sem a szurkos éjjel,
utak mentén a dér zilálta széjjel,
s mi hátra van az útból, meredek még.

mert Fortunája úgy tartott vele:
a semmi lesz majd végül mindene.
Hálát érez, hogy fölszakítsa mellét.

III.

Hálát érez, hogy fölszakítsa mellét,
mert rádtalált és kiválaszthatott,
akár világra néző ablakot.
Szemeddel soha nem is felelsz nek.

magam miatt, csak érted még, te bánat.
Gyanú kullog a nyomodban, követ,
nem látod, mégiscsak nála ördögbe.
Tűzet liheg és útvesztőbe rángat.

Kócos szívemre hajlok szüntelen
s hüppögve, mint a gyermek, akit vertek.
Magam vagyok, kit ezért sem kegyeltek.

Nézem, hogy semmi-lényem szárnyra kap,
ha lenne még, ki jön, repül velem,
szívét mutatva: Élet, áldalak!"

IV.

Szívét mutatva: „Élet, áldalak!”
— kiált, ki véli, árnyát lépi által,
de leteríti hajnali madárdal,
míg városán, mely szülte, áthalad.

Esmél, ha tud, mint akit fejbeverték
csavargás közben (megéredmli tán).
Nem volt se koldus, gazdag, sem titán,
csak fújta énekét, a drága tercett.

Olyankor szinte kiszakadt magából,
mint anyjából, ki megvált magzatától
s alant porlad: hát mégis itthagytott!

Anyám, kereslek minden nőben téged.
Hiányod lassú tűz, mely összeéget,
ki nem voltam sem élő, sem halott.

V.

Ki nem voltam sem élő, sem halott,
föltámadtam az emberben, ki gyarló,
jó Pegazusom pompásan pazar ló,
nem vet le, hiszen rajta sem vagyok.

Okollak érte, vizes árkokat
vontál körém, hogy beléjük veszejtél.
A hűlő nyárban súlyos méz szemerkél
s átfut rajtam egy hajnali vonat.

Katt, katt, a sínek csillogása fáj.
Hát kikerültem vonzásod köréből,
csak a szemed, a villám, mely még öl.

De rázmuhant és véd téled a táj.
Lassan elenged buktató szerelmed.
Azt hittem mégis: föltámadok benned.

VI.

Azt hittem mégis: föltámadok benned,
ki innen vagyok még a meghalástól.
Báránfelhőben jártam én, a pásztor
s nyájamban farkascorda vágott rendet.

Közéjük álltál, én voltam soron,
— nyájatlan őrző, talán neve sincs már —
harapni, falni még a pásztoron,
Vesztét nyájastól fizeti a kincstár.

Tépő fogadra tapad húsom, vérem,
amit nem old föl vegyszer, nem tudod
ízem kiköpni s nyálad elcsurog,

míg összedermedsz vízen és kenyéren,
Akkor kiált, és tüzek fényét merjed.
A csönd-szigetről visszaránt szerelmed.

VII.

A csönd-szigetről visszaránt szerelmed.
A némaságból jövők vissza én.
Utamon kísér hús hajnali fény
s még alszanak a tikkadt sziklakertek

virágaiddal: fájnak, oly fehérek,
s mintha kísértet fújna szirmukat,
a lehetetük arcomon kutat,
míg pillantásod átjár, mint a méreg.

Lehet, hogy mindez álom, révület
s a képzelet hoz közel lepke-szárnynon,
amit nem lát, nem hall, ki vak süket,

Az áradásban tajtékos habok
mossák a partot s hangom megtalálom
és új dalokkal szétkiálthatok.

VIII.

Es új dalokkal szétkiálthatok,
ki egy vagyok az örök szerelemmel.
Hú Föld-anyám, mely élni ide rendel,
majd visszahív és nem leszek halott,

hogy ne nézhed az arcom és szemem,
titkos redőit, tüzeket a mélyben.
Egyik sem vagy, mert szanaszéjjel éltem,
innen a semmin és a végtelen.

Ölelj még át, ki olyan messzi vagy,
fényévre, másik bolygón, csillagon,
nagyon hiányzol, lelkem fölriad.

Beágyazódtam égcsínkének kövekbe
s onnét pattintom mindegyik dalom.
Ha rádfognám, csak jószándék övezne.

IX.

Ha rádfognám, csak jószándék övezne,
mint véltent, aki bűnéért lakol.
Kimentem, lásd, a csillagok alól,
hogy eltaláljak forró, lágy öledbe.

Haragszom, mint a viharok a nyárban,
hát csillapítsd le morcos szívemet,
tedd ide mellé okos tiedet.
A haragomat, látod, kitaláltam.

Éjjel van, sírva születik az élet,
a nagyszerű, mely ölel engem, téged,
egymáshoz kötve, össze is szögezve.

Tüzes bélyegként egyszer úgyis rád ég:
talán jobb voltál, mint a pusztaság szándék.
A pokol útja azzal van kövezve,

X.

A pokol útja azzal van kövezve,
hogy elszórjuk nagy szikráink tűzét.
Úgy hisszük, lelkünk folyton mélyül, ég,
mert lehullottunk termékeny fövényre.

Jut már idő a háborgásainkra,
énünk miatt már föl is lázadunk;
az utókor majd szétszórja hamunk
s abból nővünk ki ketten, mint az inda.

Ráérünk már a csókra, szerelemre,
fürkészni titkát, opálos kódét,
s kiállni érte sűrű zivatarba.

Képzeltésem a napra teregetve
útra megyek, mely nélkülöd sötét,
és koptatom, a vérem csillog rajta.

XI.

Es koptatom, a vérem csillog rajta.
azon az úton, amely elveszett.
és rajta én, a tékozló, — lehet —
Kiáltanék, a torkom láz kaparja,

és felszakadnak minden sebek bennem,
s mint Jób, akit a fájdalom emel,
siránkozom, hogy hol vesztettem el,
hol hagytam ott, hol hagyott el szerelmem.

Szakállas erdők huncut kis manókkal
köszöntenek, hogy jó most ez a bordal
bár zivatar és vihar forrta ki.

Látod, a nő: a szerelem, az élet.
Jó megnyugvásnak, haragnak, zenének.
Tűnődj utánam: járt itt valaki,

XII.

Tűnődj utánam: járt itt valaki,
ha én lehettem, tüntesd el nyomom,
a bűnöd, mint a pap, feloldozom,
míg jön a nap, hogy szemem oltsa ki.

Nem látom aztán száz varázslatod,
arcod, szemed, — a mosoly erejét.
A pillantásod, jaj, az is elég,
akár bennem a kései dalok.

A távolságod akkor lesz bilincsem,
ha nem lesz, aki várjon, visszaintsen,
ha nem lesz kiért mit kimondani.

Vakon szeret, ki útra kel megint
boszorkány-anyja jóslása szerint.
Ütközben saját lelkét fosztja ki.

XIII.

Ütközben saját lelkét fosztja ki,
ahogy mardossa, tépi önmagát.
Vádol és visszahullik rá a vád
s van rá tanú, mert neki rossz, aki,

miatta, érte megfeszülne még
annyi keresztben kínlás után,
míg számon kérné életét urán,
kit vitt a fény, mely sose volt elég.

Szomjasabb vándor nem volt még a földön,
mint én, akit az isten nem szeret,
ha van, ha nincs, mert sűrűn emleget

jajjal, bajokkal. Bőröm összeöltöm.
Mert akit marnak, lehet, nincs is karma,
álmát, sebet csak éppen kitakarta.

XIV.

Álmát, sebet csak éppen kitakarta,
ki bölcsőtől a sírig tántorog.
Kezében kés, a szemében homok
és ölelésre tárulkozik karja.

A messzeség — mint mágnesben a törvény —
vonz és taszít, hát gyere oly közel,
hogy szemed tükre sose törjön el
könnytől, haragtól, — énelem pörölvén.

akár anyám, a kis bolond, az áldott,
ki arcom mosta zuhatag hajában
s fényből kötött rám büszke szárnyakat.

Az étellel a halál is megváltott.
Kapaszkodom — míg hozzád visz
a vágyam —
mint fuldokló, ki szalmaszála kap.

XV.

Mint fuldokló, ki szalmaszála kap
és partot érve látja, hol a nemlét,
hálát érez, hogy fölszakítsa mellét
szívét mutatva: „Élet, áldalak!”

Ki nem voltam sem élő, sem halott,
azt hittem mégis: föltámadok benned,
a csönd-szigetről visszaránt szerelmed
és új dalokkal szétkiálthatok.

Ha rádfognám, csak jószándék övezne;
a pokol útja azzal van kövezve
és koptatom, a vérem csillog rajta,

Tűnődj utánam: járt itt valaki.
Ütközben saját lelkét fosztja ki,
álmát, sebet csak éppen kitakarta.

Esztrád

Jó barátom, M. mesélte a
következő történetet:

— Két alapvető tényről köz-
lök. Egy: bombázás alatt szü-
lettem, negyvenégyben. Kettő:
tegnapelőtt esztrádműsort te-
kinttettem meg Erden. Három
(ez „alapvetően kívüli” tény):
összeszörtem a kocsimat és a fe-
jemet.

A fenti három tényből kö-
vetkezik az alábbi történet.

Első pont: Barátnőm és jó
barátom, Erzsébet hívott meg
Erdre, a kultúrotthonba, „ki-
tűnő műsor lesz, neves fővá-
rosi művészekkel”, és ott lesz
N. P. is, a káppanhangú éne-
kes, akit Erzsébet imád...

Erzsébet Erden lakik, és Bu-
dapestben. A 70-es úton indul-
tam az ESZTRÁD felé.

Diósnál karamboloztam. A
bekötő útról érkezett egy ba-
romi nagy teherautó, meg is
állt, ahogy ez kötelező számá-
ra, és amikor éppen előtte húz-
tam el, megindult. Talán a so-
for se tudta, miért. A teher-
kocsi hűtője a Wartburgom
hátulját kapta el, a kocsi meg-
perdült, ütést éreztem a hom-
lokomon, üvegcserepek hasítá-
sát... Kimásztam a kocsiból,
és egy indokolatlan mozdulat-
tal lezártam a csomagtartó fel-
pattant fedelét.

Újra beültem, indítottam a
motort, és a sebváltó ép ma-
radt, csak a hátulját vonszolta
a kocsi, mint egy rosszul
eltalált vad. Indultam Erd felé.

Második pont: Erzsébet lel-
kesen várakozott a kultúrház
előtt. Leállítottam a kocsit, ki-
akartam szállni, de aztán in-
kább kiestem. — Jaj! — sik-
kantott Erzsébet. — Részeg
vagy?!

Akkor kezdődött a bombá-
zás. Iszonyú zajt hallottam,
aknak, gránátok, ötszáz kilós
bombák explodáltak a fejem-
ben, láttam magam, amint
egyenesen fekszem az óvóhe-
lyen, fehér pólóban, ijedt szü-
leim között, pislákoló lámpa
alatt. (Mindezt csak a filmek-
ben láttam, de tény, hogy az
erdi kultúrház előtt hatalmas
légitámadás ütött rajtam.)

— Vérzik a homlokom —
mondta Erzsébet rémülten, és
csak most vette észre a meg-
rongált csomagtartót. — Ka-
ramboloztál?

Behatoltunk a kultúrházba.

Harmadik pont: A bombá-
zás alábbhagyott, csak néha
robbant fel egy elkésett akna.
De az esztrádműsor kezdete-
kor, amikor kirohant a szín-
padra egy pingvinhez hasonló
konferanszié, újból támadtak a
légiőrök.

Bevonult egy szőke táncdal-
énekesnő, de kezében félrobb-
bant a mikrofon. A zongorista
a billentyűkre csapott, sző-
nyegszerűen hullottak a bom-
bák, G-dúrban repültek a le-
vegőbe a gyárak, házak, pálya-
udvarok. Tapsvihar, a nő meg-
hajol, ránkzuhan a felső eme-
let. Újra bejön a műsorveze-
tő, gyújtóbomba pörög az új-
ján, most! Felrobban, szikra
zúg felém, elkapom a fejem,
„hülye vagy?”, suttogja. Erzsé-
bet még mondanék valamit, de lá-
tom, hogy kibiztosítva áll a
nagydob, csak egy lábmozdulat
kell, hogy felrobbanjon...

— Ne! — ordítottam fel, ri-
adtan néztek rám, aztán már
senki nem törődött velem,
mert N. P. száguldott be a
színpadra, meghajolt, indult a
zenekar, s a nagydob első nu-
fanása mindent szétrobban-
tott, engem, a termet, a hang-
szereket, az egész épületet.
Sötét lett, pokoli sötét.

Negyedik pont: — Te aztán
szépen elájultál — mondta Er-
zsébet az előcsarnokban. — Pont
a legjobb résznél.

BÓLYA PÉTER